

دیوان

خواجہ شمس الدین محمد حافظ شیرازی

بہ اہتمام :

محمد قزوینی و دکتر فاطمہ غنی

حافظ شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ ق.	
[دیوان، برگزیده]	
فائزنامه کامل دیوان حافظ، شرح و تعبیر فالگونه غزلیات / ویراستار بهمن بهبهانی، - - تهران: مهراد، ۱۳۸۳.	
۵۳۶ ص. ۱۱ + ۱۷ س. م.	
ISBN: 964-8799-08-3	فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات قیبا.
۱. حافظ، شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ ق. - - فالگیری، ۲. شعر فارسی - - قرن ۸ ق. ۳. فالگیری، الف. عنوان.	
PIR ۵۴۲۵	ب / ۱۹۸۵ ح ۱ / ۲۲
۱۳۸۳	۱۳۸۳
کتابخانه ملی ایران	۸۳-۴۲۴-۶

فائزنامه کامل دیوان حافظ

شرح و تعبیر فالگونه غزلیات

شمس‌الدین محمد غوابه حافظ شیرازی

اول ۱۳۸۴	☐	نوبت چاپ
۳۰۰۰	☐	تیراژ
۲۶۰۰ تومان	☐	قیمت بدون قلاب
۳۵۰۰ تومان	☐	قیمت با قلاب
ISBN: 964-8799-08-3	☐	شابک، ۳-۸-۰۸-۸۷۹۹-۹۶۴

کلیه حقوق محفوظ است

نشانی: تهران - میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین کوچه مینا - پلاک ۱۱

مراکز پخش: تهران انتشارات فراروی - ۶۶۹۵۵۸۵۰ - ۶۶۴۶۲۰۹۷

بیهق، ۶۶۹۶۶۹۱۲ - ۶۶۹۶۶۹۱۱

اصفهان: انتشارات امام عصر ۲۰۲۹۳۳

رشت، پخش کوثر ۰۹۱۱۱۳۲۰۰۸۷

یک قصه بیش نیست غم عشق و این عجب

کز هرزبان که می شنوم نامکرر است

هرچند فراوان درباره حافظ سخن گفته اند، ولی هنوز ناگفته های بسیار در پرده است و هیچ کس آن گونه که شایسته است، به طور کامل نتوانسته به عمق اندیشه های شاعرانه و عرفانی او دست یابد و از آن رند مست لایبالی جز بی نشانی، نشانی به دست دهد؛ کسی که با اندیشه های آسمانی و الهامات غیبی خود چنان باده عشقی از میخانه الهی به عاشقان و روندگان کوی دوست چشاند که علم بی خبر افتاد و عقل بی حس شد.

در وحشت و سکوت دنیایی محدود که در حال خرد شدن و فروریختن است، حافظ ندای شادی، نشاط و زنده دلی در افکنده و در ورای آلام و دردهای ظاهر، عشق ها و زیبایی های باطنی را نشان می دهد. شعر حافظ همانند فلسفه صدر المتألهین است، یعنی آمیزه ای از فلسفه و عرفان و کلام. حافظ ذهن کلامی پیشرفته ای دارد. همان گونه که اساتید بزرگ ادبیات فارسی گفته اند؛ او به مکتب کلامی اشعری گری وابسته است، اما اشعری گری او همانند امام فخر رازی است، یعنی فلسفه مشرب است و مانند غزالی نیست که فلسفه ضد او فلسفه گریز باشد. فلسفه ی حافظ مبتنی بر اندیشه و نگرشی است که در آن انسان با تمام وجود و ابعاد ذهن و شخصیتش با مسایل حیاتی مواجه می شود و با نوع انسان سروکار دارد، لذا از مسایل ادبی فراتر می رود و به مسایل ابدی

می‌رسد. فردی که پیرو این مکتب حیاتی - تجربی است، فقط با گوشه خاطر فلسفی‌اش به مسائل نمی‌نگرد، بلکه با همه هستی‌اش به مصاف مسائلی که برای او اهمیتی فراتر از اصطلاحات و قواعد و حتا مکتب‌های فلسفی دارد، می‌رود. فلسفه حافظ، فلسفه حیات است و حیات او تنها در عرفان خلاصه نمی‌شود بلکه تمام جنبه‌های مادی دنیایی را نیز مدنظر قرار می‌دهد. این‌گونه افکار در ادبیات تنها از اندیشه‌های عمیق فلسفی تراوش می‌کند.

گوهر معرفت آموز که با خود ببری که نصیب دگران است نصاب زر و سیم دیوان حاضر تلاشی است برای همه فهم کردن غزل‌های این شاعر آسمانی به‌طوری که عموم علاقمندان و مشتاقان بتوانند از آن بهره ببرند. لازم به یادآوری است که در شرح غزل‌ها براختصار و کوتاه‌گویی و عامه فهم بودن مطالب تأکید فراوان‌تری شده است، به‌طوری که در کمترین عبارات، بیشترین معانی را برای مخاطب غیر مشخص بیان نمایم.